

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XVII. [i.e. LVII.] Argumenta tertij generis ex vetustate quorundam
assertorum Eremitici Ordinis Cœnobiorum accepta afferuntur, & soluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

folium inquit: *Hector, qui & Ferrandus* Carthaginensis Diaconus fuit. quare illa verba: *Dijscopus Toletanus mirum in modum emicat.* voluntarie addita videntur. Iulianus vero ipsi M. Maximo aperte contradicit, nam M. Maximus dicit, Palmatio Petrum successisse, & iuxta lectionem, qua vitur Marquerz Petro successit Hector, qui & Ferrandus. At Iulianus, inquit, Palmatio Episcopo Toletano successisse in eadem sede Hectorem cognomento Ferrandum Afrum, qua tanta confusio satis indicat, quam fidem istis fragmentis adhibere possumus. Sed etsi hæc omnia gratis concedamus, quid indean ob hoc, quod Ferrandus B. Fulgentij discipulus, & alumnus extitit, necessario monachus fuit? an B. Fulgentius præsertim factus Episcopus præter monachos, etiam clericos, & laicos alumnos, & discipulos non habuit? & demum esto ex supra deductis concluderet, hunc Ferrandum monachum ex instituto D. Fulg. fuisse, quod tamen nullatenus in specie quidem probatur, nego illum eremitam Augustinensem fuisse, quemadmodum supra negauimus, ipsum Fulgentium B. Augustini institutum tenuisse.

IV

D Vodecimus est S. Donatus fundator monasterij Seruitani, de hoc multa inculcat idem Marquerz cap. 16. in princ. & §. 1. 2. & 3. quæ omnia vni M. Maximi testimonio nititur, is enim de Donato monasterij Seruitani fundatore sub era 612. ita scriptum reliquit: *Sanctus Donatus Regulam Eremitarum sancti Augustini locupletiorum, mitiorumque in Hispaniam inuexit. Et in agro Securitano vltimè Seta-bis ano monasterium Seruitanorum construxit, vi verborum, meritis, & miraculis abunde nobilitatus, gloriosus migrat ad Dominum. Colitur, Calend. Nouemb.* & cū ex monasterio Seruitano fuerint etiam sanctus Eutropius, & Nuntus Abbas, & sanctus Licinianus martyr, hinc consequenter probatum relinquunt, illos etiam Ordinis Augustiniani eremitas extitisse.

Respondeo, quod S. Donatus ex Africa in Hispaniam vitam monasticam, sicut etiam eremiticam inuexit, hoc non solum assertus autor historiz M. Maximi, sed etiam alij auctores graues, & probati affirmant. At quod inuexit in Hispaniam regulam eremiticam D. Augustinamq; mitiorem, & locupletiorē reddiderit, hoc falsū est, & ab aliquo partibus additō intrusum, vt & alia multa, quæ in ead. hist. leguntur, quod probatur primò ex ipsamet regula Aug. quæ est omnium latissima, quod etiā S. Canones aduertit, & vt vitæ eremiticæ aptetur restrictione, non mitigatione opus habet. Secundo, quia neque D. Ildephonsus in lib. de Viris illustribus, vbi aduentū S. Donati in Hispaniam narrat, neque Mariana, qui lib. 5. de Rebus Hispaniæ cap. 11. idem factum refert, nec alij probati auctores, qui de D. Donato loquuntur de regula eremitica D. Augusti, vllum verbum habent. At dicunt illum cuiusdam eremite in Africa monachū fuisse? Quid tum? Ergo eremita Augustinensis?

Nego, verum arguens semper in eadem sententia hæret, quod nullus in Africa fuerit monachus præter suos Augustinenses, quod quodam inculcat, toties nego, prout negari debet. Tertio, quæ idem M. Maximus inferius sub era 628. fecit, anno Christi quingentesimo nonagesimo, Abbates, qui interfuerunt Concilio Toletano celebrato eodem anno, referunt, primo loco numerat Eutropium Seruitanum, secundo, Luperinum Agalicensem, tertio, Atrarium de Cosma, & Damiani, quarto, Marcum Masanensem prius Abbatem Sanctarum Massarum, Carthaginiensis; tunc Archidiaconum Carthaginiensis, quinto, Emilam Sanctæ Eulaliæ Barchinonensem, qui postea fuit eiusdem Ciuitatis Episcopus, & statim subdit: *Omnes isti ex Ordine S. Benedicti.* Secundo Ordine S. Benedicti, quomodo ex Ordine Eremitarum S. Patris Augustini. Adde Tribemium in libro de Scripturis Ecclesiasticis in Eutropio monasterium Seruitanum in Ordine Diui Benedicti reponere. Adde, apud Sanctum Ildephonsum non pro certo haberi, quod S. Donatus monasterium Seruitanum fundauerit, cum scribit hæc formalia verba: *Seruitanum monasterium typè est constructissimè.* Et hæc sufficiunt ad omnia adicienda, quæ de sanctis Eutropio, Liciniano, & alij ex dicto monasterio profectis, & de Augustinensi illorum instituto Eremitico idem auctores dicit capite duodecimo, §. quarto, & sequentibus vsque ad finem capituli sequuntur, in quibus multa dicit, nihil omnino probat, & extra eorum cānt.

Vnus tandem superest Patritius Hybernicus Episcopus, & Apostolus B. Germani, ac etiam B. Martini discipulus, ex quo institutum sanctissimum Colombani, & Columbe illius Magistri nonnulli profectum putant. Verum quia quæ ad S. Patricium, eiusque institutum spectant longiorē mentionem requirunt, in sequentem librum relinimus, vbi de Ordine Canonico per Hyberniam primitus propagato verba faciemus.

CAPVT QVINQVAGESIMVM SEPTIMVM.

Argumenta tertij generis ex veritate quorundam assertorum Eremitici Ordinis Cenobiorum afferuntur, & dissoluntur.

R Oltremum fundamentum veritatis prædicti Ordinis Eremitarum Augustinensium constituitur in veritate quorundam monasteriorum, quæ velum aliquot etiam seculis ante Concilium Lateranense habuerunt.

buisset, tum Io. Marquerz, tum alij nonnulli eiusdem Ordinis profectores affirmant, quæ cum certo aliquo ordine referre minime possum, quæ quædam nec illi ordinate referunt, eodem ordine, quod Ioann. Marquerz, eadem recenset. Ex his itaque primū illud recensetur, cuius meminit Innocentius Tertius in cap. Insinuante. Quædam, vel volentes. Nam cum textus de fratribus Eremitarum Ordinis sancti Augustini expressè loquatur, vt Glossa, Azorius, & Benedictus Capra insignitum Doctor, aiunt, consequens est, vt fratres dicti Ordinis ante Conc. Lateran. in Regno Portugaliæ monasteria habuerint.

Respondeo, rationem nihil concludere, primò quia non constat, textum de Fratribus Eremitis Augustinensibus intelligi oportere. Secundo, quia neque Glossa, neque Azorius hoc dicunt, & si Benedictus Capra id sensit, salua illius in reliquis affirmatione, in hoc deceptus fuit, quin Azorius tom. 1. lib. 12. cap. 13. quæst. 4. expressè fatetur, nullam in Decretali Gregoriana istius Ordinis mentionem haberi. Dices cuius ergo instituti profectores erant illi fratres sancti Augustini, de quibus Innocentius in textu loquitur? Respondeo probabiter exponi posse de Canonicis Regularibus, quorum institutum tunc temporis per totam Lusitaniam summo perere florebat, vt lib. sequenti ostendemus. Secundo dico, verisimilius videri illorum esse Fratres, seu Canonicos Ordinis Præmonstratensis, qui Ordo tunc temporis in Regno Portugaliæ valde erat dilatatus, quod etiam Ioannes Marquerz cap. 8. §. 1. fatetur, imò vocabantur tunc temporis Præmonstratenses Fratres Ordinis sancti Augustini vt colligitur ex historia foundationis monasterij sancti Vincentij Vlyssiponensis, quam ille ibi refert, de qua libro secundo dicemus. Aut tertio dici potest illos fuisse Fratres Gulielmitas: nam ū Theobaldo fidei adhibenda est, qui sancti Gulielmi vitam describit, ille sanctum Gulielmum Portugaliæ partes pertrasse, ibique sui Ordinis monasteria exstruxisse refert, idque etiam Ioannes Marquerz capite decimo septimo §. 2. fatetur, in eodem Regno ex antiquissima traditione teneri. Quomodo verò Gulielmitæ ante Concilium Lateranense fratres sancti Augustini dicti fuerint, explicauimus supra.

II.

Secundo loco profertur text. in cap. Religionū de religiosis domibus in sexto, ex quo habetur Ordinem Eremitarum ante Conc. Lateran. institutum, & consequenter habuisse monasteria. Sed hic textus nullam difficultatem ingerit: fuerunt enim ante Concilium Lateran. multæ domus Eremitarum, ac etiam nonnullæ Congregationes, ex quibus ordo, qui nunc est, postea fuit constitutus: at non erat idem ordo sub certo titulo, regula, & habitu, qualis nunc cernitur, constitutus.

Tertio, profertur monasterium sancti Antonij de Ardiguera, nunc Vallis asperæ in maritima Secnarum, quod Innocentius Tertius Ordini Ere-

buiffe, tum Io. Marquez, tum alij nonnulli eiusdem Ordinis profeflores affirmant, quæ cum certo aliquo ordine referre minime possum, quandoquidem nec illi ordinatè referant, eodem ordine, quo Ioann. Marquez, eadem recenset. Ex his itaque primum illud recensetur, cuius meminit Innocentius Tertius in cap. Infirmante. Qui clericus, vel vouentes. Nam cum textus de fratribus Eremitis Ordinis sancti Augustini expressè loquatur, vt Glossa, Azorius, & Benedictus Capra insignis legum Doctor, aiunt, consequens est, vt fratres dicti Ordinis ante Conc. Lateran. in Regno Portugaliæ monasteria habuerint.

Respondet rationem nihil concludere, primo quia non constat, textum de Fratribus Eremitis Augustinensibus intelligi oportere. Secundo, quia neque Glossa, neque Azorius hoc dicunt, & si Benedictus Capra id senserit, falsa illius in reliquis æstimatione, in hoc deceptus fuit, quin Azorius tom. 1. lib. 12. cap. 3. quæst. 4. expressè fateatur, nullum in Decretali Gregoriana istius Ordinis mentionem haberi. Dices cuius ergo instituti profeflores erant illi fratres sancti Augustini, de quibus Innocentius in textu loquitur? Respondet probabiler exponi posse de Canonicis Regularibus, quorum institutum tunc temporis per totam Lusitaniam summopere florebat, vt lib. sequenti ostendimus. Secundo dico, verisimilius videri illos fuisse Fratres, seu Canonicos Ordinis Præmonstratensis, qui Ordo tunc temporis in Regno Portugaliæ valde erat dilatatus, quod etiam Ioannes Marquez cap. 2. §. 3. fateatur, imo vocabantur tunc temporis Præmonstratenses Fratres Ordinis sancti Augustini vt colligitur ex historia fundationis monasterij sancti Vincentij Vlyssiponenfis, quam ille ibi refert, de qua libro sequenti dicemus. Aut tertio dici potest illos fuisse Fratres Gulielmitas: nam si Theobaldo fides adhibenda est, qui sancti Gulielmi vitam describit, ille sanctum Gulielmum Portugaliæ partes pertrasse, ibique sui Ordinis monasteria extruxisse refert, idque etiam Ioannes Marquez capite decimo septimo §. 2. fateatur in eodem Regno ex antiquissima traditione teneri. Quomodo vero Gulielmitæ ante Concilium Lateranense fratres sancti Augustini dicti fuerint, explicauimus supra.

II. Secundo loco profertur text. in cap. Religionū de religiosis domibus in sexto, ex quo habetur Ordinem Eremitarum ante Conc. Lateran. institutum, & consequenter habuisse monasteria. Sed hic textus nullam difficultatem ingerit: fuerunt enim ante Concilium Lateran. multe domus Eremitarum, ac etiam nonnullæ Congregationes, ex quibus ordo, qui nunc est, postea fuit conflatus: at non erat idem ordo sub certo titulo, regula, & habitu, qualis nunc cernitur, constitutus.

Tertio, profertur monasterium sancti Antonij de Ardigneta, nunc Vallis aspera in maritima Secanarum, quod Innocentium Tertium Ordini Ere-

mitarum D. Augustini confirmasse affirmant Frater Iordanus libro primo, capite decimo quarto, & ex illo D. Antoninus tertia parte, titulo vigesimo quarto, capite decimo quarto, §. 3. sed quod ad D. Antoninum spectat, sæpe dictum est illum fratris Iordanis solum verba referre. Quod verò ad monasterium attinet, cum supra ex literis Innocentij Quarti ostensum sit nullos Eremitas exceptis Gulielmitas, de quibus tamen res est valde dubia, ante ipsum Innocentium Quartum in Tuscia, sub Beati Augustini regula degisse, vnum è duobus necessario dicendum est, aut illud monasterium tunc temporis non fuisse Ordinis Eremitarum, sed postea à Sede Apostolica illi donatum, & fortè Fr. Iordanus pro Innocentio Quarto posuit Innocentium Tertium, sicut pro Gregorio Nono, posuit Gregorium Primum, aut secundo dicendam, illud monasterium tempore Innocentij Tertij Eremitarum Ordinis sancti Gulielmi fuisse, cuius Ordinis erant potissima, & præcipua monasteria, quæ nunc obtinet idem Ordo Eremitarum, vt ipse Marquez cap. 13. §. 14. fateatur.

Quartum est monasterium sancti Aug. Cantuariensis, cuius meminit Innoc. Tertius in cap. Dilecti, de Appellationibus, quod sumptum est ex quadam epist. Innocentij Tertij scripta Priori sancti Augustini, in qua illi mandat, vt Archiepisc. Cantuarie excommunicationem denuntiet, ex eo, quia alium Priorem eiusdem Ordinis Erem. post legitimam appellationem ad Sedem Apostolicam excommunicationi subiecerat, præter hanc epistolam, aliam eiusdem Innocentij Tertij refert Marquez cap. 7. §. 3. quæ similem præfatus materia, & casum continet, excepto quod pro Archiepisc. Cantuarie, ponit Archiepisc. Conturbie. Addeam Innocentium Tertium ex sententia Azorij de quadam Priore Ordinis Eremitarum sancti Augustini loqui, huius Prioris, & monasterij S. Augustini meminerunt etiam Cornelius Lancillortus lib. 2. de Vita Augustini cap. 16. Ludouicus de Angelis, & alij.

Respondet, multis modis grauius errare Marquez, & eos qui putant Innoc. III. in dictis epist. de Prioris. Aug. Ordinis Erem. loqui: primus error est, dum aiunt Azorij de Priori Ordinis Eremitarum verba Innocentij intelligere: Azorius enim solum refert, quæ Eremitæ dicunt, quorum sententiam implicite rejicit, cum inquit, in toto Decretali Gregoriano huius Ordinis Eremitici nullam præfatus mentionem fieri. Secundus error est, dum vnum casum in duos diuidunt, nam Innocentius de eodem Episcopo Cantuarie tam in prioribus, quam posterioribus literis verba facit, vt statim dicemus. Tertius error est, dum pro Archiepiscopo Cantuarie, Archiepiscopum Conturbientem ponunt, Archiepiscopatus enim Conturbientis quantum dicitur ex Prouincialibus Romano, quod duplex apud me habeo alterum manuscriptum vetustissimum, alterum typis edi-

V.M. endem tabula rit monachis quod in eadem. T. Tertio, qui ra 628. scilicet, regifimo, Abba- olectano fecer- 3 relectens, po- titatum, lectio- o, Atrarium SS. eum Maximian- arum. Carara- faraugustanum. Archimonachis, s Episcopus, & . Innocentius. Sicut ex Ordine Ere- do Trithemium is in Eutropio dine Diu. Bene- etum Ildephon- S. Donatus mor- rit, cum scribit monasterium vno ad omnia alia- Liemiano, & a, & de Augusti- idem autor di- , & si quomodo ar, in quibus can- at, & extra do- us Hybernien- nani, ac etiam B- utum sanctonum Agilner nonnulli quæ ad S. Patr- longiore for- m librum rolli- per Hybernien- us.

QVAGESIMVM.

II. aeris ex v- asertori- Canobiorū oluuntur.

ndamentum ant- ti Ordinis Ere- ulsinensium cop- utate quorund- riorum, quæ de- tiam seculis an- lateranensem ha-

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

184

tum ante centum annos, nullibi reperitur. Conturbia etiam Civitas quantum ex Ptolemaeo, & alijs omnibus Geographis, & Cosmographis videri potuit, nusquam est, aut fuit, solum reperi apud Inalubres in agro nostro Nouariensi Pagum, Conturbiam nuncupatum, cuius nomine forsitan apprehenso à Fratre Innocentio Rampino Terdonensi ob locorum viciniam, quod nomen Cantuariæ obliteratum foret, nec commodè intelligeretur, pro Cantuaria posuit Conturbiam. Fortassis etiam offendit aliquem autorem ignarum, qui Platina, vel aliorum historias transferendo ex latino idiomate in Italicum, pro Cantuaria Conturbiam reddiderit, & dato, quod pro Conturbia intelligere voluerit Cantuariam. Quartus error præcipuus est, quia dicunt, Priorem illum Eremitarum Ordinis S. Augustini fuisse, in quem mea sententia non incidissent, si Innocentij literas in fonte, ut aiunt, legisset. Nam si Prior S. Augustini, de quo Innocentius loquitur, eiusdem Ordinis erat cum illo, cuius causa Pontifex Archiepiscopus excommunicatum declarari præcipit, ille sine dubio erat Prior Ecclesiæ Cantuariensis monasterij Ordinis S. Benedicti, ut patet ex literis, ea de causa ab ipso Innocentio scriptis Archiepiscopo Cantuariensi, & illius suffraganeis, quæ habentur libro primo Epistoliarum pagina ducentesima decima quarta, & ducentesima decima septima, necnon Prioribus S. Augustini, & S. Gregorij Cantuariensibus, quæ habentur ex eodem libro pagina centesima septuagesima, & centesima septuagesima prima, & sunt illa quæ allegantur à Ioanne Marquez, & Cornelio Licillotto. Et sane si licet arguere, quod ille Prior erat Ordinis S. Augustini, quia intulatur Prior S. Augustini, licet etiam dicere, alterum eius Collegam, cui similiter Innocentius literas dirigit, fuisse Ordinis S. Gregorij, quia intulatur Prior S. Gregorij: Ordo autem S. Gregorij nullus est. Addo monasterium illud S. Gregorij Canoniorum Regularium fuisse à Lampræneo Archiepiscopo Cantuariensi fundatum, ut auctor est Gulielmus Malbesburienfis libro 1. de Episcopis Anglicanis in cap. de Episcopis Cantuariensibus; ergo titulus S. Augustini non ordinis, sed loci erat. Et ut omnes ambages amputemus, monasterium S. Augustini Cantuariæ, cuius Priori Innocentius dictas literas dirigit, ordinis D. Benedicti erat; illudque cum primis nobile, ut colligitur ex libro taxarum Apostolicarum, & expressè aduertit Ioan. Pitius in lib. de Scriptoribus Anglicanis sub anno 960. in vita Serlonis monachi eiusdem monasterij, & sub anno 1217. in vita Alexandri dicti monasterij Abbatis Et aduerte, quod illa Ecclesia erat dictata D. Augustino Archiepiscopo Cantuariæ, non autem Augustino Episcopo Hipponensi.

IV. Quintum est monasterium Neridanum prope Parthenopem à S. Gaudioso edificatum, ubi Catholicos ex Africa profugos collegit, quod Cornelius Lancillottus, Marquez, ac alij, eremitarum Augustinianum fuisse ex eo affirmant, quia

Gaudiosus, & alij omnes, qui se in illud monasterium receperunt, Africani erant: unde conturbaneum est, eos monasterium illius institutum esse, quod maxime tunc temporis in Africa florabat illud autem erat institutum eremitarum Augustinianum.

Respondet Gaudiosus, & ceteri Africani, pro quibus monasterium Neridanum exstructum fuit, omnes vel Episcopi, vel Sacerdotes, & Clerici erant, ut aperte indicat Victor Vicensis lib. 2. persecutions Wandalicæ, ubi inter alia hæc adfert: Scribit, seriem profectiois eorundem Episcoporum, & Clericorum narrans: Tunc vere memoratus Urbis Episcopum, id est Carthaginum, Deo, & beatorum manifestum Quodvultum, & maximum, & aliorum nauibus fractis inpositam, nudas, atque expellatis expelli præcepit, quos Dominus iuxta aduersum partem suam prospera navigatione Neapolim Caserta perducere dignatus est Civitatem. Et ita etiam in eodem Baronius in notis ad Martyrologij sub die 28. Octobris, & tom. 5. Annalium sub anno 439. num. 2. 31. & auctor historici S. Quodvultus, ac etiam vularia Ecclesiæ Neapolitanæ. Quare deceptus manifestè Marquez, & qui tam libere, quam sine ulla probabilitate iactant, monasterium Neridanum eremitarum fuisse: cum constet, illos omnes, pro quibus exstructum est, & qui se in illud collegunt, non eremitas, sed sacerdotes, & clericos extitisse. Quod autem ait, eo tempore ordinem eremitarum præcipuum, & solum in Africa florasse, voluntarie dicitur, ut ex supra deductis constare potest.

Sextum est monasterium Insulæ Lerinensis Gallijs, quod Marquez cap. 10. §. 1. & cap. 5. §. 2. & 5. à B. Honorato, & Hilario sub D. Augustini Regula institutum fuisse affirmat, sal. d. fundamentum nixus, quod B. Hilarius eremitarum Augustinianum institutum profiteretur, antiquum eum Honorato ad Lerinensem Insulam profecturum: Multa etiam alia falsa de hoc monasterio comminiscitur, quale inter cætera est illud de commemoratione D. Patricij in eadem Insula cum monachis, de quo libro sequenti dicemus. Nunc quod ad præsens negotium attinet, respondeo, deceptissimè hunc autorem in eo, quod ait, D. Hilarium eremitam Augustinianum fuisse, priusquam ad Lerinensem Insulam ab Honorato duceretur, de qua re supra cap. 55. ac etiam in eo, quod ait, monasterium Lerinense sub B. Augustini Regula institutum, quod absque fundamento asserit, non monasterium Lerinense monachorum magni nominis, tum sanctitate, tum literatura deditum, non eremitarum Augustinianum fuisse, de quo v. de Sylulstrum Maurolicum lib. 1.

Septimum est monasterium Siffæ apud Tolosam vetustissimum. Nam Flavius Dexter sub anno Christi 424. de hoc monasterio ita scribit: Anno ubi Verbe conata 1176. ad est Christi 424. Sigulatus ad Episcopi contra Bonifacium se preparat in Galijs Expositio tunc Prefellu à miseribus occidit. Mura Carthago

condatur, quæ ex tempore non avarum, ne revelatus esset, munimento mitorum non est permissa vallari. Actus Gaudensy Cohnis à miseribus in G. lilia occisi filius cum Honno loannis opem latens Italiam ingreditur. Volens si monasterium monachorum S. Augustini: hoc est monasterium Siffæ ex Chronico S. Augustini.

Respondet, præter quod historia sub nomine Flauij Dexter fidem facere non potest, cum de illius auctore nondum constet, & e contrario constans sit, illam multis modis esse vitiatam, quod ad rem attinet, hæc omnia, quæ Marquez cap. 11. in principio ex Dextro refert, ab aliquo impostore fuisse additam in exemplo typis edito Casar-Augustæ nihil horum habetur: & præter hoc Marcus Maximus fundationem monasterij Siffæ sub Era 600. hoc est anno Christi 562. constituit. Subiungit etiam Marquez ex eodem libro Dexter: hoc est monasterium Siffæ ex Chronico S. Augustini. Ecce ubi vnde à ditione cæssa, monachus ordinis S. Augustini, monachus monachus S. Augustini, & alia similes, in historiâ Dexter inuicte fuerint, ex Chronico scilicet S. Augustini: cuius Chronici cû nullus antiquorum Historiorum, Chronistarum, auctorum auctorum meminert, illius auctorem diuinare difficile non erit. Sed etiam si demus, hæc Dexter historiâ veram esse, necque quoad hoc, quod de monasterio Siffæ scribit, aliquo pacto vitiatam, respondeo secundò, hunc autorem nihil omnino ad sui ordinis antiquitatem probandam ex hoc testimonio posse haurire. Primò quia eremite Augustinenses non sunt monachi proprie loquendo, neque inter monachos reputari legitime possunt cum ipsi profertur pro authenticis sermones ad eremitas & epistolam sub nomine Valerij ad Augustinum, & testimonium D. Antonini, par. tit. 24. cap. 14. ex quorum omnium sententia Augustinus consultò cinxit se zona pellicea, ut sic illius habitus distinctus esset ab habitu monachorum. Hæc namque sunt Augustini verba referente eodem Antonino ibi loci §. 2. Duodecim sumas partes, qui induimus cucullam nigram, calcamenta, & zonam nigram, ad differentiam monachorum. Quæ verba si Marquez, ac ceteri Venerand. Patres Ordinis Eremitarum verè ipsius D. Augustini verba esse putant, sicut etiam illa epistolæ Valerij, unum è duobus necessariò fateri coguntur, aut se non esse de numero Eremitarum, quos Augustinus instituit: aut se non esse de numero monachorum, cum Augustinus suos data opera à monachis distinguere voluerit. Quare frustra desudant in probando, quod Augustinus monachos instituerit, vel quod olim fuerint monachi Ordinis D. Augustini nuncupati, ad probandam sui ordinis antiquitatem. Velle autem, modò esse Eremitas, modò Monachos, & cum iuuat, illos respicere, non videtur bona fide rem agere. Præter quod, ut alias dictum est, cum Ordo, qui nunc est Eremitarum, ex quinque folijs Congregationibus

condatur, qua ex tempore non auctoritate, ne rebellionis ef-
fer, monasterio in usum non est permissa vallari. Actus
Gaudensy Comitis à militibus in Gallia occisi filius cum
Hannas Joanni opem lateris Italiam ingreditur. Toletu
si monasterium monachorum S. Augustini. hoc est mona-
sterium Siste ex Chronico S. Augustini.

Respondeo, prater quod historia sub nomine
Flauij Dextri fidem facere non potest, cum de il-
lius autore nondum constet, & è contrario con-
stantis sit, illam multis modis esse vitiatam, quod ad
rem attinet, hæc omnia, quæ Marquez cap. 11. in
principio ex Dextro refert, ab aliquo impostore
fuisse addita: nam in exemplo typis edito Cæsar-
augustæ nihil horum habetur: & prater hoc Mar-
quez Maximus fundationem monasterij Sissetani
sub Era 600. hoc est anno Christi 562. constituit.
Subiungit etiam Marquez ex eodem libro Dextri:
hoc est monasterium S. Siste ex Chronico S. Augustini. Ec-
ce tibi vnde à ditione castæ, monachus ordinis S. Au-
gustini, non dicitur monachorum S. Augustini, & alia
similes, in historiam Dextri inuictæ fuerint, ex
Chronico scilicet S. Augustini: cuius Chronici cū
nullas antiquorum Historiarum, Chronistarū,
aut aliorum autorum meminisset, illius autorem
ditiuare difficile non erit. Sed etiam si demus, hæc
Dextri historiam veram esse, necque quoad hoc,
quod de monasterio Sissetano scribit, aliquo pa-
cto vitiatam. Respondeo secundo, hunc autorem
nihil omnino ad sui ordinis antiquitatem proban-
dam ex hoc testimonio posse haurire. Primò quia
eremita Augustinenses non sunt monachi prop-
rie loquendo, necque inter monachos reputari le-
gitime possunt: necque ipsi præferant pro authenti-
cis sermones ad eremitas, & epistolam sub nomine
Valerij ad Augustinum, & testimonium D. Anto-
nini 3. par. tit. 24. cap. 14. ex quorum omnium sen-
tentia Augustinus consulto cinxit se zona pelli-
cea, vt se illius habitus distinctus esset ab habitu
monachorum. Hæc namque sunt Augustini ver-
ba referente eodem Antonino ibi loci §. 2. *Quode-
cum quisque fratres qui induimus cucullam nigram, cal-
ceamenta, & zonam nigram, ad differentiam monachoi-
rum. Quæ verba si Marquez ac ceteri Venerand.
Patres Ordinis Eremitarum verè ipsius D. Augu-
stini verba esse putant, sicut etiam illa epistola Va-
lerij, vnum è duobus necessariò fateri coguntur,
aut se non esse de numero Eremitarum, quos Au-
gustinus instituit: aut se non esse de numero mo-
nachorum, cum Augustinus suos data opera à
monachis distinguere voluerit. Quare frustra de-
fudant in probando, quòd Augustinus monachos
instituerit, vel quòd olim fuerint monachi Ordinis
D. Augustini nuncupati, ad probandam sui ordi-
nis antiquitatem. Velle autem, modò esse Ere-
mitas, modò Monachos, & cum iuuat, testimonij
sermoneum ad Eremitas vt, & cum iuuat, illos re-
spicere, non videtur bona fide rem agere. Prater
quod, vt alias dictum est, cum Ordo, qui nunc est
Eremitarum, ex quinque folijs Congregationibus*

supra numeratis constet, siue olim fuerint in Hi-
spanijs siue in Gallijs monasteria monachorum
Ordinis S. Augustini nuncupatorum, illa ad hunc
Ordinem nihil attinebant; vnde peperam defu-
dant Eremitæ in antiquis monasterijs monacho-
rum conquirendis, & fingendis.

Tertio respondeo, si demus, vera esse, quæ au-
tores historie Flauij Dextri, & Marci Maximi scri-
bunt, pro constanti asserendum; illud monasteriū
Sistæ apud Toletum Ordinis clericorum canoni-
corum existisse. Constat enim, eiusmodi Augusti-
niani institutum ipso Augustino viuento, non
solum in Africa, sed etiam in partibus transmarinis
mirabiliter propagatum, vt ex Possidio cap. 11.
eò ligetur, & ita notum est, vt non possit, nisi ab
homine, vel profus ignaro, vel propria voluntate
ad contradicendum obfirmato, negari. Neq; dif-
ficultatem facit nomen monachitum, quòd pro-
babile ad modum videtur, hoc nomen Eremita-
rum industria in historiam Dextri, & Maximi ir-
repissit: quòd, vt superius monuit, mos est
per illa tempora omnes, quia seculo segregati
in monasterijs degebant, monachos vocare, siue
monachi illi essent, siue etiam clerici. Et quòd il-
lud monasterium non eremitarum, sed clericorū
fuerit, suadet testimonium Iuliani Toletani ab ip-
so Marquez cap. 11. §. 3. relatum in hunc modum
scribentis: *item monasterium S. Marie Siste tempore
Gothorum ab Augustiniano monacho possessum, nunc
Eremitarum hæc enim verba aperte indicant, illos
monachos eremitas non fuisse: nam alius verè di-
cere non potuisset, illud monasterium prius mo-
nachorum fuisse, & postea eremitarum.*

O Certe est monasterium quoddam ordinis
Gulclimitarum, pro quo Marquez c. 13. §. 16.
cum Sampson Hayo non parū digladiatur. Quia
Sampson illud sub D. Benedicti, è contra Mar-
quez sub D. Augustini Regula institutum affir-
mat: quòd ex forma cuiusdam Priuilegij Pontificij
ostendit, quòd ab Hayo corruptum fuisse conten-
dit: nam legitima ipsius Priuilegij verba hæc sunt:
*In primo sigidem statuentes, vt ordo canonicus, qui se-
cundum Deum, & B. Augustini Regulam in domibus ve-
stris constitutus esse dignoscitur.*
Respondeo, si ex forma Priuilegij constat, quòd
in illis domibus siue vnum, siue plura monasteria
essent, non curò iordo canonicus secundum Deū,
& B. Augustini Regulam erat institutus, nulla cau-
sa erat, propter quam Marquez tantopere cum
Sampson Hayo pro illis domibus digladiaretur:
nisi etiam velit monasteria canonicorum Ordini
eremit. vendicare, quòd an legitime fecerit, non e-
rit meum iudicare.

Nonum est quoddam monasterium in ciuitate,
aut diocesi Beneuentana positum, cuius Gre-
gorius IX. in quodam priuilegio meminit, cuius-
que fragmentum Marquez c. 14. §. 8. refert; illud
autem huiusmodi est. *Cum in Ecclesia vestra sit ordo
canonicus secundum Deum, & B. Augustini regulam na-*

in illud mona-
e: vnde contin-
instructi erant.
in Africa flor-
cinitarum Au-
ri Africana, pro
extructi fuer-
es, & Clerici ca-
ensis lib. 1. per-
ha hæc ad inter-
dem Episcopo-
ne vero memora-
e, & hanc illa
in am tunc hanc
ad, atque ex his
uifer artem par-
Compana pre-
tiam dicitur ho-
sub die 28. Octo-
D 439. num. 16. h
der, ac etiam ta-
nare detestantur
berè, quam sine
sterium Nerici-
let, illos omnes
se in illud coll-
otes, & clerico-
pore ordinem
in Africa flor-
deductis consta-
le Lertensium
to. §. 3. & cap. 10.
sub D. Augusti-
nat; salò funde-
eremitarum Au-
retur, antequam
insulam profect-
hoc monasteri-
est illud de co-
Infula cum mo-
nemus. Nunc quò-
pondeo, de quibus
quod ait, D. Hil-
uiffis, priusquam
orato diceretur
in eo, quòd ait,
Augustini Regula
mento asserunt
orum magni no-
tura domesticum,
in fuit, de quo vi-
liffæ apud Tolet-
Dextre sub anno
ita scribit: *anno d.
sigilatus ad 27.
in Gallijs Exuper-
Mura Carthago-
curdauit.*

184

inter institutum, ad exemplar salutes. Alex. papa p...
cessum nostris concedimus, ut qui de civitate Bene-
vento, sine sint indigeni, sine advena, se & sua in vita,
vel in morte ecclesie vel a duxerint conferendi, autori-
tate nostra recipiendi, & retinendi habeant liberam fa-
cultatem. Dat. Laterani 13. Kal. Decemb. Pontif. nostris
an. 6. Dicit autem Marquez ibidem, istud Privilegium
sive Religionis concessum fuisse, ad exemplar
alterius, quod eidem ab Alexan. III. concessum
prius fuerat.

Respondeo, pace tanti viri, mirum esse, quod
cum intelligat, an Privilegium ordini canonico, &
illius monasterio concessum, dicit possit concessum
ordini eremitarum, non vereatur monasteria,
que Pontifices canonici ordinis esse dicunt, ad or-
dinem eremitarum velledraducere. Sane illa Ec-
clesia tempore Gregorij IX. & Alexand. III. erat
Ord. canonic. regularium, sicut alia innumera in
Regnis versisque Siciliis, que ad aliorum manus
devenerunt. An vero illa sit, quam Eremita Augu-
stinenses in Benedictana civitate nunc obti-
nent, ignoro: quandoquidem nec Marquez illius
Ecclesie nomen prodit.

VIII D Eciimum est monasterium Scruitanum in
Regno Valentie a S. Donato edificatum,
quod Marcus Maximus, Stephanus Garibay, Am-
brosius Morales, Licentius Esculanus, Francis-
cus Didacus, Hieron. Rom. Anton. Hycpes, & alij
a Marquez relati c. 12. per tot. Ordinis Eremit. fuisse
testantur.

Respondeo, nullum ex antiquis autoribus pro-
batis, qui monasterij Scruitani meminerunt, affir-
mare, illud ab eremitis Augustinensibus, vel sub D.
Augustini Regula fundatum. Historia Marci Max.
in ea potissimum parte, in qua de Regula Augusti-
ni eremitica a S. Donato ex Africa in Hispaniam
invecta agit, ab aliquo impostore depravata, ma-
nifeste convincitur ex his, que idem Maxim. in-
fra de Eutropio Abbate monasterij Scruitani scri-
bit, illum inter monachos D. Benedicti referre,
quamquam probabile fuerit, hoc etiam additum
ab aliquo monacho D. Benedicti. Alij Autores re-
centes sunt, & turbidam aquam ex turbidis, & vi-
tatis fontibus hauserunt, sicut alij multiterunt,
Autores sermonum ad Eremitas, & epistola Sigi-
berti, & alias historias apocryphas minus caute se-
cuti. Verum autem successu temporis aliqui reli-
giosi sub B. Augustini regula in eodem monaste-
rio militaverint, nescio, nec magno perferre cu-
pio, hoc mihi certum, illos ante annos quadrin-
gentos, eius, qui nunc est, Eremitarum Ordinis esse
minime potuisse, tum propter supradictam etiam
quia illi monachi sub Abbatis vinebat, quos Au-
gustinenses non habent, nec vnquam habuerunt. Nec
probabile videtur, quod nonnulli autem, ipsos Ere-
mitas Abbatis titulis renuntiassent, solum titulum Pri-
oratus contatos, quod & B. Dominicum, ac suos se-
cisse narrat Antonin. 3. par. tit. 23. c. 4. §. 3. Nam D.
Dominicus, & socij, qui illud statutu fecerunt, oes

ferre canonici regulares erant, & Ordo D. Do-
nati in monasterio S. Romana civitate Tolosano
quod canonicorum regularium erat, sumum titulu
accepit, ut patet ex privilegio Honorij III. quod
habetur in Bullario nuper edito inter Consti-
tutiones illius Pontificis constitutive secundum
ideo ex humilitate potuit statuere, nec sua digne
abbatiales titulos teneant: quia canonici regula-
res Abbates habebant, sicut etiam nunc habent.
Ceterum Eremitarum nunquam Abbates habuerunt,
imò si illos antea habuissent, multo magis nunc
haberent: & mihi persuadeo, quod si possent, ad
Prioratus in Abbatias libentissimè commutassent.
Præter quod æquè humiles fuerunt monachi
Benedicti, & Cistercienses, & alij, qui nihil unquam
virtute humilitatis illata manente Abbates ha-
buerunt, sicut etiam nunc habent.

V Ndecimum est antiquissimum, & celeberrimum
monasterium Benchoriense in Italia,
sive Hybernia, quod Marquez c. 15. §. 4. dicit
monasteria Eremit. Ord. D. Augusti. numerat. Verum
si quis locellum in vita S. Patricij, Bedæ, &
libris Historie gentis Anglorum, Stanlinton, &
alios de Hybernia monachis scribentes legere
videbit, hoc, quod Marquez de monasterio Be-
choriensi commentatur, magis falsum esse, quam
ut confutari mereatur. Et cum neque ille huius
imaginationis aliud fundamentum afferat, nisi
quod sibi ita videtur, brevitè dico, si videtur ali-
quid non videri, nec alijs, qui de monasterio Be-
choriensi scripserunt, ex quibus est etiam B. Ro-
nardus in vita S. Malachie: sed videatur Gual-
terus Malbesburienensis lib. 1. de Gestis Regum An-
glorum c. 3.

Duo decimum est monasterium S. Genesij
pud Carthaginem Spartariam, quod idem Mar-
quez c. 15. §. 7. ex eo inter domos Eremitarum nu-
merandum fore contendit, quia fuit in eo Abbas
quidam per Carolum Magnu ex paribus Gal-
liarum illic adductus, ad dictum monasterium tra-
situm, qui se B. P. Augustini strenuum imita-
torem præfabat.

Respondeo, non satis constare, an illud mona-
sterium, aut ille Abbas ex Ordine D. Augustini
fuit. Quod enim erga D. P. Augusti. particulari de-
votionis affectum gereret, vel quod illum amari
sargaret, non necessario concludit, illum B. Au-
gustini regulare institutum tenuisse, quæ etiam
fuerunt, & nunc sunt, qui erga illum, & erga alios
Sanctos, v. g. Dominicum, Franciscum, Antonium,
& peculiarem devotionis affectum gerunt, & Be-
lorum virtutes sedulo imitari student, nec tamen
illorum regularia instituta profitentur: & quorum
numero fuit ille monachus, quem sup. c. 40. memo-
rimus. Si autem dicamus, illum Abbatem ex Ord.
D. Augusti. fuisse, citra omnem dubitationem asser-
endum est, illum canonicum regularem, non eremi-
tiam Augustinensem extitisse. Primò quia, ut dixi-
mus, Eremitæ Augustinenses Abbates nunquam

habuerunt. Secundò, quia tempore Caroli Magni
in Gallijs nulli Eremitæ Ord. S. Aug. extabant, ut
supra ostensum fuit, sed omnes regulares vel sub
regula D. Benedicti militabant, ut monachi, vel
sub regula D. Aug. & illi erant canonici: florebat
autem per ea tempora summò per in Gallijs Or-
do canonicorum D. Augusti. in tantum, ut genera-
li decreto omnes Galliarum cathedrales illis con-
cessi fuerint, præter quas alia innumera monaste-
ria habebant, Abbatibus titulis insignita, ut ha-
bes ex Concilijs Turonensibus, Cabilonensibus, A-
quisgranensibus, Moguntino, & alijs de quibus seq. lib.
dicemus. Quare si Abbas ille ex Gallijs abductus
ad monasterium S. Genesij fundandus, erat Ord.
S. Aug. nò est dubium, fuisse ex ordine canonico, &
sic monasterium S. Genesij ab institutione ordinis
canon. non Erem. fuisse. Adde potuisse illud mo-
nasterium ab antiquo tempore esse alterius insti-
tuti ab illo, cuius erat sub an. 1260. quo tempore
Hieron. Romanus de Higera scribit, nonnullos
fratres ex antiquo monasterio S. Genesij pro-
fectos supplicasse Regi Sancto pro situ ad mona-
sterium sui Ord. S. Aug. extruendum. Nihil enim
prohibet, monasterium antiquum esse, & institu-
tum novum, ut quotidie videmus, & si illi erant
Eremitæ, sine dubio erant ex Ord. S. Gulielmi: illi
enim erant fratres erem. Ord. S. Aug. qui per His-
panias vagabantur, ut nonnulli historici scribunt,
quos diabolus auter cepit, quos Hieronymus Ro-
mano aliquo modo antiquos dicere potuit, quod
centum annis ante illud tempus Hispanias colo-
rent.

X D Eciimum tertium est ipsum monasterium S.
Augustini civitatem Toletanam eodem an.
1260. eodem Rege Sancto situm concedente, in-
choatum, de quo plura idem Marquez c. 15. §. 8. sed
istud post generalem unionem fuit fundatum, nec
intentum probat.

Decimum quartum est monasterium, quod
Sancti Rex Navarrie de an. 1064. Ord. Cist.
donavit, & monasterio S. Prudentij unitum fuit, cu-
ius meminit Antonius Hycpes tom. 5. cent. 5. sed
respondet, Ant. Hycpes solum dicere: S. Aug. Hilde-
brando. S. Aug. Hildebrando est, qui pro remedio anime sue hoc
monasterium S. Prudentij donavit, ubi sacra etiam
Pignora requiescunt, sacra est donatio tra. 1102. quod
quædam inferri hinc potest pro Erem. Ord. commen-
dando: in nullum in Orb. fuit monast. S. Augusti.
quod Eremit. non esset: eo præsertim tempore,
quo Eremitæ Augustinenses nondum extabant.

Decimum quintum est monasterium S. Chri-
stophori in diocesi Vicensi, ubi B. Ioan. de Cirita
vixit, qui Ord. Cister. in Hispanijs plantando
aditior fuit, quod Marquez c. 15. §. 9. inter monaste-
ria sui Ord. ponit, quod tamen non probat, nisi ex
eo, quia ille erat locus Eremitarum. Quæ ratio ni-
mis frigida est: supponit enim rem manifestè fal-
sam, quod nulli in Hispanijs Eremita præter Au-
gustinenses esse poterint.

habuerunt. Secundo, quia tempore Caroli Magni in Gallijs nulli Eremitae Ord. S. Aug. extabant, ut supra ostensum fuit, sed omnes regulares vel sub regula D. Benedicti militabant, ut monachi, vel sub regula D. Aug. & illi erant canonici: florebat autem per ea tempora summopere in Gallijs Ordo canonicorum D. Augustini in tantum, ut generali decreto omnes Galliarum cathedrales illis concesserunt, praeter quas alia innumera monasteria habebant. Abbatibus titulis insignita, ut habes ex Concilio Turonensibus, Cabilonensi, Aquisgranensi, Moguntino, & alijs de quibus seq. lib. dicemus. Quare si Abbas ille ex Gallijs abductus ad monasterium S. Genesij fundandum, erat Ord. S. Aug. non est dubium, fuisse ex ordine canonico. & sic monasterium S. Genesij ab institutione ordinis canon. non erem. fuisse. Adde potuiss. illud monasterium ab antiquo tempore esse alterius instituti ab illo, cuius erat sub an. 1260. quo tempore Hieron. Romanus de Higuera scribit, nonnullos fratres ex antiquo monasterio S. Genesij profectos supplicasse Regi Sancio pro situ ad monasterium sui Ord. S. Aug. extrahendum. Nihil enim prohibet, monasterium antiquum esse, & institutum novum, ut quotidie videmus, & si illi erant Eremitae, sine dubio erant ex Ord. S. Gulielmi: illi enim erant fratres erem. Ord. S. Aug. qui per Hispanias vagabantur, ut nonnulli historici scribunt, quos distos autor recipit, quos Hieronymus Romano aliquo modo antequos dicere potuit, quod centum annis ante illud tempus Hispanias colerent.

X. Decimum tertium est ipsum monasterium S. Aug. apud civitatem Tolitanam eodem an. 1260. eodem Rege Sancio situm concedente, inchoatum, de quo plura idem Marquez c. 15. §. 8. sed istud post generalem unionem fuit fundatum, nec intentum probat.

Decimum quartum est monasterium, quod Sanctus Rex Navarrae de an. 1064. Ord. Cist. donavit, & monasterio S. Prudentij vntum fuit, cuius meminit Antonius Hyepes tom. 5. cent. 5. sed respondeo, Ant. Hyepes solum dicit: S. Aug. Helde Regu Sanchi donatio est, qui pro remedio anime sua hoc monasterium S. Prudentij monast. donavit, vbi sacra etu pignora requiescunt, sicut est donatio Era 1102. quid quae inferni hinc potest pro Erem. Ord. committendo iam nullum in Orbe fuit monast. S. Augustini, quod Eremit. non esset eo praesertim tempore, quo Eremitae Augustinenses nondum extabant.

Decimum quintum est monasterium S. Christophori in diocesi Vicensi, vbi B. Ioan. de Cirita vivit, qui Ord. Cisterc. in Hispanijs plantando adiutor fuit, quod Marq. c. 15. §. 9. inter monasteria sui Ord. ponit, quod tamen non probat, nisi ex eo, quia ille erat locus Eremitarum. Quae ratio nimis frigida est: supponit enim rem manifeste falsam, quod nulli in Hispanijs Eremitae praeter Augustinenses esse potuerint.

Decimum sextum est S. Iuliani in Promontorio Alcobatia, quod frater Bernardus Britto Ordinis Cistercienfis monasterium Eremitarum Ordinis S. Augustini fuisse affirmat, dum Regis Alphonsi donationem Ordini Cistercienfis, & monasterio de Alcobatia factam de anno 1157. recitasset, scribens, monachos Cistercienfes in illis promontorijs reperisse monasterium S. Iuliani Eremitarum Ordinis S. Augustini.

Respondeo, Bernardus Britto recens est, & adhuc in viuis forsan agit: & probabiliter credi potest, quod de illo monasterio scribit, ex suggestione Eremitarum Augustinensium scripserit, quibus quod solida documenta penitus deficiant, nullum non mouent lapidem, ut saltem istis admiculis suam causam tuantur. Et potuit illud monasterium antiquum Eremitarum domicilium fuisse, non tamen Augustinensium, sed hunc autorem vel de suo, vel ex illorum suggestione titulum Ordinis S. Augustini addidisse, quod in historia Dexterii, & Maximi non semel factum, supra indicauimus. Aut tandem dicendum, illos Eremitas Gulielmi fuisse, quorum institutum iam in illa promontorijs sedes suas posuerat, ut statim dicemus.

Decimum septimum est monasterium de Pigna firme in Cluo regionis Lusitaniae a sancto Martyre Ancirado aedificatum, qui ex Alemania profectus post monasterium ibi extructum, cum in Patria reueteretur, in finibus Heluetiorum apud Lacum Tigurinum a latronibus confossus, martyr occubuit, sicut Eutrandus Era 822. scribit.

Respondeo, verba Eutrandi esse, si tamen illius historiae fides adhibenda est. S. Ancirado a Lusitania ex Germania venit in Hispaniam, Lusitaniam, & in ripa fluminis Tegei prope Civitatem Stabilitanam aliquot annos sa. Re degit. Reuersus autem ad Alpes non procul a lacu Tigurino vulneribus latronum confossus martyrio coronatur. Remanens vestigia huius sancti Abbatis in Lusitania in Oppido huius praouinciae Atagoie, & Monardi. Vbi vides, quae Marquez de monasterio de Pigna firme per illum fundato addit, de suo cogitasse: praesertim cum communis illius praouinciae sit traditio, quam Theobaldus in Vita S. Gulielmi c. 18. & officia Ordinis Gulielmitarum firmant, vel ipso Marquez referente cap. 17. §. 2. illud monasterium de Pigna firme a S. Gulielmo fuisse fundatum anno 1040. praeter quod non defunt, qui affirmet, hunc Anciradum S. Benedicti monachum fuisse, & eundem cum S. Meinrado, cuius Trithemius, & Molanus, ac nouissimè Cardinalis Baronius meminerunt. Nec refert, quod proferat Marquez concessionem eidem monasterio sub anno 1226. sub titulo Eremitarum Ordinis S. Augustini factam, quia Eremitae, qui in Lusitania olim Ordinis S. Augustini vocabantur, erant Gulielmitae.

Decimum octauum est monasterium S. Andree Burgense, de quo Azorius tomo 1.

XI.

XII.

TV M. Ordo D. D. munitatis Tolitanum honorij III. quae inter Constitutione secunda in canonicis regulam nunc habere abates habuerunt, ulto magis magis si postea, omne commutauerunt monachos. qui nihilominus Abbatibus habuerunt, & celeberrimum in Italia c. 15. §. 4. numerat. Venerabilis Beduani Stanhirsus, tribuente legem monasterio Boalium esse, quam neq. ille huiusmodi afferat. nec, si videtur, monasterio hoc est etiam D. Boalium videtur Gulielmiffis Regum Antiqui S. Genesij quod idem monasterium in Eremitarum monasterio Abbatibus monasterium in Treuam amale re, an illud monasterium D. Augustini, particularis de illud amale dicit, illum B. Augustinense. quot etiam lum, & erga aliam tum gerunt, & vident, nec tamen teneur: e quorum m sup. c. 40. reat Abbatem ex Ordinationem regularem, non erit. Primò quia, vnde Abbatibus nunquam habuerunt.

184

lib. 12. c. 23. qu. 5. ita scribit: ex veteri primo, & certissimo Ordinis monumenti apparet, eius nonnulla cenobia ante Innocentium III. fuisse fundata, vt Londoniense in Anglia anno 1079. in Hispania Burgense anno 1149. & Salmanticense anno 1202.

Respondco. Millies dictum, ac decantatum, ea omnia, quae Azorius toto eo libro de Ordine Eremitarum scribit, fateri se vltro, ex illorum relatione narrare, quam relationem in multis aperte rejicit, & quod ad antiquitatem attinet, omnino suspectam habet, dum inquit, probabiliorem sibi videri contrariam opinionem, quod Ordo, qui nunc est, à D. Augustino originem non habuerit, sicut dicit D. Antoninus tit. 24. cap. 14. quanquã, quod ad monasterium Burgense attinet, si praecensam antiquitatem habet, extra dubium asserendum est, illud à Guelmuto fuisse fundatum: maximè cum fateatur Marquez, praecipua Eremitarum Cenobia, quae nunc illorum Ordo in Italia, Hispanijs, & Gallijs obtinet, à Guelmuto esse fundata cap. 23. §. 14. prope initium.

Decimum nonum est monasterium S. Engratiz in Villa Caruagial nuncupata, in quo Eremitas Augustinenses degisse, colligitur ex quadam scriptura, quae reperitur in Ecclesia Bracharensis: sed cum de tempore illius scripturae non constet, non opus est in ea examinanda diutius immorari.

XIII

Vigesimalium est monasterium Vlyssiponense circa tempora Alphonsi Henriquez fundatum, quod ab Eremitis Augustinensibus extructum fuisse, testatur primò Historia eiusdem Regis, quae in quadam turri ciuitatis Vlyssiponenensis custoditur. Secundo habetur ex quodam libro historiarum typis edito certi auctoris nomine Ota, qui liber habetur in Bibliotheca Canonicoꝝ Regularium D. Vincentij. Tertio ex libro fundationis eiusdem monasterij D. Vincentij. referunt enim praedicta historia, tempore expugnationis ciuitatis Vlyssiponenensis per Regem Alphonsium Henriquez facta, plures magnos Principes, & milites strenuos zelo fidei Catholicae armatos ex partibus Septentrionalibus Angliae, Galliae, & Germaniae illuc superpetas ei laturos accurrisse: capta vero Ciuitate Regè, vt erat religiosus, & pius, duas Ecclesias, alteram B. Mariz ad Martyres, alteram D. Vincentio Martyri nuncupatam erexisse: referunt etiam Abbatem quendam Gualterum nomine, cum quatuor socijs, suum Ordinem in illis Regionibus instituti gratia, illuc contendisse: ac rogasse Regem dictum Abbatem, vt Ecclesiam D. Vincentij curam susciperet: qua suscepta, cum illam monasterio Praemonstratensi subdere vellet, cuius Ordinis ipse Gualterus erat, Rege abouente idem Gualterus post aliquot dies Ecclesia relicta in sua patriam est regressus, socijs, qui secum venerant, in eadem Ciuitate manentibus: qui Ciuius flagitantibus monasterium Ordinis Eremitarum in quadam colle Vrbi propinquo erexerunt. Quod autem illi socij, qui cum Gualtero venerant, alterius

essent Ordinis ab ipso Abbate, probat Mattheus ex eo, quia Gualterus Praemonstratensis Ordinis erat, socij verò erant Ordinis D. Augustini, vt eadem historia tradunt. Quod verò essent Eremitae, probat primò ex eo, quoniam cum Ciues Vlyssiponenfes eos rogarent, vt monasterium inter Ciuitatem extruerent, responderunt illi, iuxta statuta Ordinis instituta, se à Ciuitate separatos, vt vere oportere, quam ob causam locum in e. loco eminentiori, & à Ciuium conuersatione longe remoto, eis ad monasterium extruendum elegerunt. Secundo idem confirmat ex quodam scripto, quod in Archiuo eiusdem monasterij S. Vincentij Almario tertio habetur: ibi enim extat Liber, qui Ordinarium Congregationis S. Augustini scribitur, in quo inter alia folio 84. haec habet. Ita Alphonsus capta Vlyssipona, & cogitans de ponenda Religione in S. Vincentio, accessit socij Gualterus, & alios duos fratres Ordinis Eremitarum, & noluunt manere: tunc vocauit Canonicos D. Augustini. De his monasterio Eremitarum per istos socios Abbatem Gualteri adificio longissime statat Marquez cap. 18. & 19. ferè per totum, vbi de illius antiquitate, & de competentia, & iure praecedendi praedicti Canonicos D. Vincentij plura de more effudit.

Respondco ad haec omnia. Si Marquez huiusmodi fundationis monasterij D. Vincentij, continetur, integra fide in suo libro retulisset, tantum ipsum ab onere duo illi capita sui libri videlicet §. 8. & 19. scribendi, tum etiam nos ab onere aliummationes retedendi, omnino leuasset. Verum quod quidem non solum alienis opibus se ipsum dare non erubescit, verum etiam Canonicos Regulares ad falsum testimonium ferendum impellit, compellor hoc in loco veridicam & integram historiam ex Cartophilaco, sive Archiuo eiusdem monasterij S. Vincentij, opera Reuerendissimi Petri, & Domini, mihi pluribus nominibus susceperit, Domini Antonij à Cruce, Illustrissimae Congregationis S. Crucis Colimbricensis Canonicoꝝ Regularium Ordinis S. Augustini Abbatis Generali, per manum publici Notarij, in forma authentica, & probante nuper extractam, ac veridicam transmissam exhibere: non afferam totam historiam, quod libro sequenti in describenda fundatione dicti monasterij iterum repetenda sit: sed solum illius fragmentum, quod etiam solum ad rem attinet, quodque Ioannes Marquez egregie ad suum commodum immutauit, fragmentum hoc est, quod etiam ille cap. 18. §. 3. licet correptè exaruit: Cogit ante interea Rege, vt praedictum monasterium ibi Collegio, ecce summa sanctitatis Abbatis nomine Gualterus Canonicoꝝ Regularium Praemonstratensium Flamengus natione Vlyssiponiam aduenit, conuocatus se quatuor sui Ordinis fratres, cuius timere: capta enim nouam velle adificare Congregationem: de quo Rex audiens bona plurima dixit, in eum aduentu nimis letosque efficitur, iamque parat praeparare illum praefata si placuerit, cuius commoda tenetur solvitur. Praedictum

Abbas

Abbas, cum intrasset ad Regem, & ab eo postulasset locum adificanda Congregationi apertum. Rex peritoni eius tale fuerat discisse responsum: est mihi abbas quaedam Basilica de nouo fundata, quam apud me vobrementer diligens vobis modo seruaui, sperans de die in diem mihi delinere a Deo hominem, cui securus regimae eius committere possunt: nunc ergo carnis spem meam Diuino nutu aduertum esse completam, opto vos eiusdem Basilicae libenter suscipere curam, & consilium planè nostrum, & auxilium cum parauimus aequè regio vos semper comitabuntur. Illi à Rege perorato, Ecclesia S. Vincentij gubernacula suscepit Abbas Gualterus, &c. & infra: verum de casero restat dicere, quod istum fuerit Rege, vt quae ad tempus nostra, nam in prima eius fundatione extitit illam Rex Alphonsus, per vires in ea constitutus praedictus, qui in illis quatuor socijs erant, quorum primus fuit Roberto, cuius supra mentionem fecimus: secundus, Hora genere Anglus: tertius, Saluus finitibus Anglus: quatuor uero sui ordinis ueni Abbas Gualterus, qui vt praedictum, Rege constitutus, primò prelatu esse: sed cum vellet eam subdere Praemonstratensi monasterio Canonicoꝝ Regularium, vt esset illa eius, Rex verò non sequebatur, dimissa ea cum pace, in terram suam reuertens ad se. Haec ex praedicta historia ne in apice quidem immutata, quae si cum eadem historia à Marquez excerpta conferas, videbis ab eo duobus locis immutatam, primo in principio, nam loco illorum verborum: ecce summa sanctitatis Abbatis nomine Gualterus, Canonicoꝝ Regularium Praemonstratensium Flamengus natione Vlyssiponiam aduenit: committitur se quatuor socijs Ordinis fratribus: Delecto nomine Canonicoꝝ Regularium Praemonstratensium, & sociorum sui Ordinis, reposuit ista verba: ecce quidam summa sanctitatis Abbas nomine Gualterus Flamengus natione Vlyssiponiam aduenit comitantibus se quatuor socijs S. Augustini fratribus. Secundo in fine nam pro illis uerbis: sed cum vellet eam subdere Praemonstratensi monasterio Canonicoꝝ Regularium, vt esset illa eius. Delecto nomine Canonicoꝝ Regularium posuit: Sed cum vellet eam subdere monasterio Praemonstratensi, vt esset illa eius. Quos errores si corrigas, & verba historiae fideliter restitueris, falsitatis apertissimè conuincas ea omnia, quae de monasterio Ordinis Eremitarum per socios Abbatis Gualteri Vlyssiponae adificio duobus illis capitibus idem autor scribit: primò namque falsum est, socios illos, qui cum Abbate Gualtero venerant Vlyssiponiam, alterius Ordinis fuisse, cum textus historiae dicat, illos eiusdem Ordinis, cuius erat Gualterus extitisse: secundò, multò magis falsum est, illos non fuisse eiusdem Ordinis, quod essent Ordinis S. Augustini, Gualterus verò Ordinis Praemonstratensium, cum nullus nesciat Ordinem Praemonstratensem, D. Augustini Ordinem esse, & talem committere vocari: tertio falsum est, illos socios fuisse Ordinis Eremitarum, cum essent Ordinis Canonicoꝝ Regularium: quarto falsum est, Ordinariu Congregationis S. Rufi dicere, Gual-

Abbas, cum intrasset ad Regem, & ab eo postulasset locum adificanda Congregationi aptum: Rex petitioni eius tale fecit deesse responsum: est mihi Abbas quidam Basilie de novo fundatus: quam apud me vehementer diligens esse que modo servari sperans de die in diem mihi delinam a Deo habentem, cui securus regimine eius committere possum: nunc ergo carmen ipsum meam Diuino uisus ad votum esse completam, opto vos eiusdem Basilie libenter suscipere curam, & consilium plane nostrum, & auxilium eum patrocinio aque regio vos semper comitabuntur. Ita a Rege peroratu, Ecclesia S. Vincentij gubernacula suscepit Abbas Gualterus, &c. & infra: verum de cetero restat illi, qui in seculum fuerint Rectores, usque ad tempora nostra, nam in prima eius fundatione vixerunt illam Beatus Alphonus, per vices in ea constitutus presbyterus, qui missis quatuor curaret, quorum primus fuit Robertus, cuius supra mentionem fecimus: secundus, Hora genens Angli: tertius, Salerus similiter Anglicus: qui & monachus sui ordinis fuit Abbas Gualterus: qui ut praedictum, Rege consilio uolente, primo prelatu effect: sed cum uellet eam subdere Pramonstratensi monasterio Canonico: eam Regularium, ut esset filia eius, Rex uero non acquiescit, dimissa ea cum pace, in terram suam reuertitur ad sua. Hec ex praedicta historia ne in apice quidem immutata, quae si cum eadem historia a Marquez ex scripta conferas, uidebis ab eo duobus in locis illam immotam, primo in principio, nam loco illorum uerborum. *Ecce summa sanctitatis abbas uonius Gualterus, Canonice Regularis Pramonstratensis Flamingu natione Vlyssiponam aduenit, comitatus in se quatuor sui Ordinis fratibus: Delecto nomine Canonico Regularium Pramonstratensium, & sociorum sui Ordinis, reposita ista uerba: ecce quidam summa sanctitatis abbas uonius Gualterus Flamingu natione Vlyssiponam aduenit, comitantibus se quatuor Ordinis S. Augustini fratribus. Secundo in fine: nam pro illis uerbis, sed cum uellet eam subdere Pramonstratensi mihi. *Beio Canonico Regularium, ut esset filia eius. Delecto similiter nomine Canonico Regularium posuit: Sed cum uellet eam subdere monasterio Pramonstratensi, ut esset filia eius. Quos errores si corrigas, & uerba historia fideliter restituas, falsitatis aperitissime conuincet ea omnia, quae de monasterio Ordinis Eremitarum per socios Abbatis Gualteri Vlyssipone adhibito duobus illis capitibus idem autor scribit: primo namque falsum est, socios illos, qui cum Abbate Gualtero uenerunt Vlyssiponam, aliterius Ordinis fuisse, cum textus historiae dicat, illos eiusdem Ordinis, cuius erat Gualterus existisse: secundum, multo magis falsum est, illos non fuisse eiusdem Ordinis, quod essent Ordinis S. Augustini, Gualterus uero Ordinis Pramonstratensis, cum nullus nesciat Ordinem Pramonstratensem, D. Augustini Ordinem esse, & talem communiter uocari: tertio falsum est, illos socios fuisse Ordinis Eremitarum, cum essent Ordinis Canonico Regularium: quarto falsum est, Ordinarium Congregationis S. Rufi dicere, Gualterum, & eius socios fuisse Eremitas Ordinis S. Augustini: & si Ordinarium per errorem id dixisset, corrigendum esset, cum constet, ipso Marque concedente, Gualterum Pramonstratensis Ordinis fuisse: quinto falsum est, monasterium a sociis Abbatis Gualteri fundatum Eremitarum Augustini constitutum fuisse, erant enim Ordinis Pramonstratensis, quorum institutum, loca ab hominum conuersione remora requirebat. Demum falsum est, monasterium quod de praecedentia cum Canonice S. Vincentij aliquando contendere uoluit, fuisse a sociis Gualteri fundatum: nam illud fuit monasterium Eremitarum Ordinis S. Gulielmi, ut cap. 3. in fine dictum fuit. Hinc uero habes, unde omnia eludas, quae de antiquitate monasteriorum Ordinis S. Augustini in Lusitania existentium sepius replicat, & inculcat, uel enim erant Ordinis Canonico Regularium S. Augustini nuncupatorum, uel Pramonstratensium, uel Eremitarum S. Gulielmi qui similiter Eremitae Ordinis S. Augustini nuncupabantur secundum aliquem.**

terum, & eius socios fuisse Eremitas Ordinis S. Augustini: & si Ordinarium per errorem id dixisset, corrigendum esset, cum constet, ipso Marque concedente, Gualterum Pramonstratensis Ordinis fuisse: quinto falsum est, monasterium a sociis Abbatis Gualteri fundatum Eremitarum Augustini constitutum fuisse, erant enim Ordinis Pramonstratensis, quorum institutum, loca ab hominum conuersione remora requirebat. Demum falsum est, monasterium quod de praecedentia cum Canonice S. Vincentij aliquando contendere uoluit, fuisse a sociis Gualteri fundatum: nam illud fuit monasterium Eremitarum Ordinis S. Gulielmi, ut cap. 3. in fine dictum fuit. Hinc uero habes, unde omnia eludas, quae de antiquitate monasteriorum Ordinis S. Augustini in Lusitania existentium sepius replicat, & inculcat, uel enim erant Ordinis Canonico Regularium S. Augustini nuncupatorum, uel Pramonstratensium, uel Eremitarum S. Gulielmi qui similiter Eremitae Ordinis S. Augustini nuncupabantur secundum aliquem.

Vigesimum primum est monasterium Conuentense, quod Cornelius Lancillottus lib. 2. cap. 16. & lib. 3. cap. 71. & alij dicunt Canonicum Regem post acceptum Papae brachium S. Augustini, & Conuentum missum, ipsi Eremitis Augustinianis cum alijs multis in ea Ciuitate, & alijs locis per Angliam extruxisse, ob ingentem animi sui propensionem erga ipsam Ordinem Eremitarum, allegantes Gulielmum Malbesburiensem, in historia Anglica, & Baronium tomo uadecimo An. alium sub anno 1027.

At deipiuntur profecto isti autores, & de Regis Canoti beneuolentia sibi ipsis nimis blanditur, quippe qui eos non solum monasterijs non dedit, sed nec uisit unquam, nec somniauit: nec reperient apud Gulielmum Malbesburiensem, aut Baronium, aut alium historicum antiquum, & probatum ex multis qui de rebus Anglicanis scripserunt, quantae annuum 1230 illorum Ordinis apud Anglos propagati meminerit. Libri praemanibus omnium sunt, nec laborare oportet in exponendo, cuiusnam Ordinis esset monasterium Conuentense, ad quod Rex Canotus B. Augustini sacra pignora transmissit: erat enim Ordinis D. Benedicti, ut idem Malbesburienensis, & alij passim fatentur, & constat ex epistola Innocentij III. Archiepiscopo Cantuariensis, & Episcopi Lincolnensis, & Vigorniensis pro eodem monasterio scriptis, quae habetur in primo libro epistolarum huius Pontificis pagina 109 eiusdem instituti erant in ultra alia monasteria ab eodem Rege in Angliam extructa: multa etiam Ordinis Canonico Regularium ex Renato Chopino in Monastico lib. 2. titulo 2. num. 18. nullum autem Ordinis Eremitarum, qui Ordo ante annum 1230. Angliam non uidit: & quod magis refert, errant cum dicunt ex Gulielmo Canotum Regem illum fuisse, qui D. Augustini

ni bra

M. V. M.
 obat Mar
 gullini, v
 tent Ere
 Cues Vly
 rium intra
 illi, iuxta
 te se parat
 cum in e
 que longe
 endum ob
 quodam
 maffrij S.
 enim extra
 nis S. Rufi
 huc habet
 de poneda
 maffrij S.
 & nclacur
 gullini. De
 socios Abba
 ctar Marq
 e illius ant
 redendi ip
 more effan
 quez histo
 centij, cur
 uolisset, n
 bri uidebat
 onere illu
 et. Verum
 us se ipsum
 Canonicos
 erendum m
 & integru
 rchitudo ei
 ere quidam
 nibus susp
 astrissima
 onis Canon
 gullini Abba
 iorij in form
 ractam, ac
 am totam h
 ribenda fun
 etenda fit:
 etiam solum
 Marquez e
 t, fragmen
 licet corre
 os aduincit
 itatu Abba
 Pramonstr
 ur, content
 it meri: cau
 de quo Rex
 tu minus let
 asat a Bas
 Praditum
 Abba

194

ni brachium Papie emptum Conuentiam detulit, aut mistinam Golicimus non dicit hoc fecisse Regem Canutum, sed quendam Archiepiscopum nomine Egelnothum, qui Roma rediens in Patriam, illud tempore eiusdem Canuti Papie emit, quod replicat lib. 4. de Episcopis Anglicanis pagina 289. vbi hæc habet: *ouentria habetur brachium Magus Augustini, ceruicibusque in calasura butus, modi litera. Hoc brachium S. Augustini Egelnothus Archiepiscopus rediens à Roma ad Papiam emit centum talenta argenti, & talentum auri.*

CAPVT QVINQVAGESIMVM OCTAVVM.

Regale templum, & Cenobium D. Petri in Cælo Aureo Papie pro Clericis Canonicis, non pro Eremitis Augustinensibus à Rege Luitprando fuisse instauratum.

I.

Manicum nunc restat nobis præclarum, ac nobile D. Petri in Cælo Aureo Papie monasterium à Rege Longobardorum pijsimo Luitprando Regia sanè magnificentia exstructum, & liberalitate, maximis donis, & ingentibus diuitijs honorum temporalium, ac etiam spiritualium locupletatum, sed in primis pretiosissimo thesauro sacrorum pignorum D. Patris Augustini exornatum, atque ideo dignum, vt illius recordatione veluti Regia quadam testara primũ librum concludamus. obsequemus, & communiamus; & etiam pro eius iuribus tuendis omnibus viribus decertemus. De hoc præclarissimo Cœnobio Ioannes Marquez capit. 15. integris §. 1. 2. & 3. fratrem Iordanum libr. 1. capit. 18. Coriolanum in Chronica in §. quoniam Ordinè Ludouicum de Angelis lib. 6. cap. 4. Cornelium Lancillottum lib. 3. cap. 68. & alios ex parte fecutus, vt illud suo Ordinè illius antiquitatem commendandam vendicaret, frequenter literis mandauit. Primò, fratres Eremitas Augustinenses, quo tempore Luitprandus Rex Longobardorum D. Patris Augustini Reliquias ex Sardinia Papiam transfudit, in eadem Ciuitate monasterium habuisse. Secundo, Regem Luitprandum cum supradictis B. Augustini Reliquijs ipsos Eremitas Augustinenses ex ciuitate Callaritana, vbi in monasterio S. Saturnini ad ipsarum Reliquiarum custodiam assidebant, Papiam transfuisse, & ad illarum custodiam deputasse; & de Eremitis, non de Clericis Canonicis locutum Petrum Oldradum in literis

eiusdem translationis ad Carolum Magnum dicitur. Tertio, monasterium D. Petri in Cælo aureo à Rege Luitprando exstructum, ipsi Eremitas Augustini ostibus an. 921. vel 721. donatum: hæc postea Barbaris in Italiam erumpentibus ipsi Eremitæ pulsati, & monachi Benedictinenses substructi, quibus tandem deficientibus subiuuati Canonici Regulares. Quarto temporibus Ioannis Papæ XXI. huius nominis reuelatum fuisse eandem Religioso Ordini Eremitarum D. Augustini reliquias Eremitis Augustinensibus reddidisse, ac intra spatium duorum mensium eiusdem Papæ literas Papiam delatas, quibus dictas reliquias ipsi Eremitis restitui mandabat. Quinto in Consistorio Cardinalium coram eodem Ioanne XXI. probatum, & declaratum fuisse, quod Ordo Eremitarum effect prima Religio à D. Augustino instituta. Sexto in eodem Consistorio tractatum, quod fuisse de monasterio D. Petri in Cælo aureo in Eremitis vt potè veris, primis, & originarijs illius possessoribus, & indubitè spoliatis, respondendo. Septimo, Ioan. XXI. eisdem Eremitis illegitimè spoliatis suæ antiquæ possessioni reddidisse, & tunc potuisse Eremitas sepulchrum D. Patris Augustini indicare. Octauo, Carolus Magnus Papiam Academiæ prima fundamenta per duos Eremitas Augustinenses in monasterio item D. Augustini iecisse: quæ omnia cum alijs multis quæ illum in dictis paragraphis 1. 2. & 3. videri possunt. **V**erum isti viro iure optimo illud respondere potest, quod D. Benedictus Totilæ Spalatio Regis ornamentis insignito sibi occurrente ait: *Depone filie, de pone, quod gero: nam tuam non est. In profecto huic auctori, ac ceteris sui similibus illud reuerentia dici potest, quia Regium D. Petri in Cælo aureo Templum, ac Cœnobium vestrum non est, nec aliquando fuit, nec patres vestri Gregorium IX. cuius tempore in partibus Lombardiæ primum visi sunt, vt ille met in literis cap. 25. recitatis ait, idem D. Petri templum, aut monasterium vquam viderunt: & quanquam hæc coniectura, quæ dictus auctor de prædicto monasterio, à D. Patris Augustini reliquijs Ordini Eremitarum restituitis iactat, vt potè gratis, & sine testimonio asserta, merito contemni, & gratis negari possunt, & forsitan deberent: nihilominus pro maiori elucidatione, & corroboracione veritatis, statim sequentes assertiones, quas authenticis Romanis Pontificum, Imperatorum, & Regum, & aliorum Principum priuilegijs, quæ in cartophylacijs ipsius monasterij D. Petri in Cælo aureo in corpore reperiuntur, euidentissimè probabo. Prima ætate Antiquissimè D. Petri in Cælo aureo templum, ac simul Cœnobium à Rege Luitprando propriè illud exstructum clericis Canonicis, qui Regulares nunc dicuntur, ante sacras Reliquias D. Augustini ex Sardinia co translatas incolabant, & iure possidebant. Secunda, translationi dictarum reliquiarum Eremitæ Augustiniani nullatenus interue-*

runt, multò minus eiusdem reliquijs custodiendis fuerunt per Regem Luitprandum destinati. Tertia, post translatas B. Patris Augustini reliquias Luitprandus D. Benedicti monachos sanctitatis fama tunc per totum Orbem fragrantés in dicto monasterio sub Abbate monacho constituit, & clericis Canonicis in eadem Ecclesia Diui Petri adiunxit Quarta, monachi D. Benedicti in eodem monasterio, & cum illis clericis Canonicis in eadem Ecclesia rite ad Honorij III. Pontificatum steterunt. Quinta, sub Honorio III. deficientibus monachis D. Benedicti Clerici Canonicis vtique ad annum 1177. Ecclesiam, & etiam monasterium D. Petri in Cælo aureo tenuerunt. Sexto, Ioan. Papa XXI. neq. Ecclesiam D. Petri in Cælo aureo, nec monasterium, multò etiam minus sacras D. Augustini reliquias Eremitis tradidit, sed solum ad Dominum Iustitiam in dicta Ecclesia cum clericis Canonicis citandum ex Apostolica indulgentia admittit. Septimo, per huiusmodi admissionem iura Abbatis, & Canonicorum, tum in Ecclesia, tum in omnibus illius membris nullatenus fuerit subtrahita. Octauo, non solum corpus B. Augustini per Ioannem XVII. Venerandis Patribus Eremitis nõ fuit donatum, aut restitutum, vt illi fatentur, sed nec locum certum, vbi illud reconditum seruatur, vniquam moustrare poterunt, aut viderunt.

II. Prima propositio duas partes habet, altera est, clericis Canonicis Regiam D. Petri in Cælo aureo Basilicam ante translatas D. Patris Augustini reliquias tenuisse ac iure possidisse. Altera D. Petri Cœnobium, similiter ante dictam translationem à Rege Luitprando clericis Canonicis fuisse redificatum. Prima pars probatur authentico Priuilegio, quod dictus Luitprandus Lucido dicte Ecclesie Archiepiscopo byterro, & clericis religiosi sub illius regimine ibidem degentibus, ac illorũ Religionis anno Christi 773. Indictione 11. Regni verò eiusdem Luitprandi tertio concessit, siue potius ab Arriperto illius prædecessore concessum confirmauit, cuius originale est Papiæ in dicto monasterio D. Petri in Cælo aureo, authenticum verò apud me tenet. Huius verò exemplum fideliter redactum est illius formæ, quæ hic sequitur:

Placuit Luitprandus Rex. Basilicæ beatissimi Apostolorum Principis Petri sic foru illius Ciuitatis Ticinensis, & Venerabilis viri Lucido presbytero. Sicut, quæ Prædicti nostri Longobardorum Regi pro anime salutacione sua, & statu filij istius gentis nostra Longobardorum veteri subbu conulerant locu, firma firmius manere, constantiter credimus in Omnipotentis Dei misericordia, quod vestrum semper firmum, & stabile permaneat Regnum, hoc ergo detulit Veneratio tua in presentia nostra Excellentia præceptum Decefforis nostri Arriperti Regis, in quo continetur, quod suprasata Basilicæ B. Petri, vel tua abbasati suo dono conferretur Alipem, quæ dicitur plana, cum omnibus Villis sibi assignentibus, vnde etc, id est fines Serra de Alpe, quæ dicitur lun-